

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ

Методика "Проведення спостереження"

Методика проведення спостереження			НААУ	
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка	1
			Всього сторінок	8

1. Сфера поширення

1.1 Методика поширюється на відділи НААУ, що залучені до процесу проведення спостереження, відділ міжнародного співробітництва та інформаційного забезпечення, персонал з акредитації.

1.2 Методика застосовується під час проведення спостереження за наданням органами з оцінки відповідності послуг з оцінювання відповідності згідно із галуззю акредитації.

1.3 Ця методика не поширюється на акредитацію лабораторій.

2. Терміни та визначення

2.1 У цій методиці використані визначення наведені в ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 та ДСТУ ISO 19011:2003, ISO 17000:2004.

2.2 У цій методиці використані такі скорочення:

- НААУ - Національне агентство з акредитації України;
- ООВ - орган з оцінки відповідності.

3. Загальні положення

3.1 Методика проведення спостереження розроблена з урахуванням вимог таких документів:

- Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності»;
- ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 «Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності»;
- ДСТУ ISO 19011:2003 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління»;
- EA-3/11- Food Safety Management Systems – Scope of Accreditation

3.2 Спостереження здійснюється НААУ з метою визначення відповідності ООВ вимогам, що ставляться під час акредитації. Спостереження виконується керівником перевірки із залученням експерта у відповідній сфері або аудитором з акредитації, який має компетентність у відповідній сфері.

3.3 Відмова ООВ від проведення спостереження, несплата робіт з проведення спостереження є підставою для:

- відмови в акредитації;
- призупинення дії атестата акредитації;
- скасування атестата акредитації.

3.4 Кількість спостережень для первинної та повторної акредитації:

а) для органів із сертифікації систем менеджменту (управління).

При первинній акредитації:

- одне спостереження у кожному з кластерів, визначених додатком 2 у кожній схемі сертифікації (та, якщо застосовано, у кожній схемі кожної системи сертифікації – ISO 9001, ISO 14001...). Під час вибору напрямків слід віддавати перевагу напрямкам, які вимагають більш жорстких вимог до компетентності через високий ризик або жорстке законодавче регулювання (позначені чорним кольором), при цьому щонайменше 50% спостережень має бути проведено до прийняття рішення, решта – протягом першого року дії атестата акредитації;

- для органів, що сертифікують системи менеджменту на відповідність ISO 22000, застосовується EA-3/11.

При повторній акредитації:

- одне спостереження (вибір здійснюється з врахуванням результатів попередніх спостережень) за одним із напрямків, позначених чорним кольором (Додаток 2);

Методика проведення спостереження			НААУ	
М-08.03.21				
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка	2
			Всього сторінок	8

- для органів, що сертифікують системи менеджменту на відповідність ISO 22000, застосовується ЕА-3/11.

б) для органів із сертифікації персоналу – одне спостереження одного екзамену у кожній схемі сертифікації (та, якщо застосовано, у кожній схемі кожної системи сертифікації);

в) для органів з інспектування, що використовують неруйнівні методи контролю – 2 спостереження у різних методах неруйнівного контролю. Під час вибору процедур інспектування, що будуть спостерігатися, необхідно надавати перевагу методам, які вимагають більшої компетентності (наприклад, **ультразвук, рентген**) або нестандартним методам.

г) для органів з інспектування транспортних засобів з метою державного технічного огляду – 1 спостереження процесу інспектування **КТЗ** згідно з заявленою на акредитацію галуззю та 1 спостереження – у галузі державного технічного огляду тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів.

д) для інших органів з інспектування – 2 спостереження **за різними процесами інспектування (різними процедурами інспектування)**. Під час вибору процедур інспектування, що будуть спостерігатися, необхідно надавати перевагу більш складним методам інспектування або нестандартним методам.

3.5 Рішення про необхідність проведення спостереження для розширення галузі акредитації приймається за результатами розгляду наданої заявником інформації та документації. Спостереження повинне проводитись якщо галузь, що розширюється, знаходиться поза галуззю, визначеною критеріями п. 3.4 цієї методики. Спостереження може проводитись, якщо галузь, що розширюється, не виходить за галузь, визначену критеріями п. 3.4 цієї методики, проте вимагає більш жорстких вимог до компетентності через високий ризик або жорстке законодавче регулювання.

Необхідність проведення спостереження обґрунтовується заявнику у супровідному листі до Рішення Ф-08.00.25.

3.6 Місце проведення спостереження визначається НААУ за інформацією, що надається ООВ при наданні заявки на первинну акредитацію.

3.7 При плануванні повторних спостережень виходити з того, що повторювання об'єктів **оцінювання** та застосовуваних **процедур інспектування** не бажано.

3.8 Місцем спостереження є об'єкт оцінки відповідності на території України або, за згодою з ООВ, за її кордонами.

4. Опис процесу

4.1 Процес починається з подання ООВ листа-звернення Ф-08.03.53 на проведення спостереження.

4.2 Начальник відділу призначає відповідального виконавця.

4.3 Аудитора для проведення спостереження за оцінюванням визначає начальник відділу із погодженого складу групи Ф-08.00.05, з урахуванням компетентності відповідно до п. 3.2.3 М-08.08.07.

4.4 Відповідальний виконавець готує договір з ООВ згідно методики М-08.08.06.

4.5 У разі необхідності відповідальний виконавець готує договір з субпідрядником згідно методики М-08.08.06.

4.6 Відповідальний виконавець **письмово** інформує ООВ про проведення спостереження, інформування може бути здійснено по факсу або електронною поштою.

4.7 Роботи починаються після сплати ООВ за рахунком-фактурою до договору на проведення спостереження за оцінюванням.

4.8 Під час проведення спостереження аудитор повинен дотримуватися вимог даної методики та вести відповідні записи у "Звіт аудитора про проведення спостереження за оцінюванням" (далі - Звіт). Аудитор, що виконує спостереження, не повинен впливати або втручатися в процес **оцінювання**. Аудитор, за можливістю, повинен здійснити моніторинг роботи усіх членів **групи з оцінювання**.

Методика проведення спостереження			НААУ	
М-08.03.21				
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка	3
			Всього сторінок	8

4.9 Аудитор повинен надати до НААУ Звіт не пізніше одного тижня з дати закінчення спостереження.

4.10 Відповідальний виконавець повинен провести аналіз звіту на відповідність вимогам даної методики відразу після отримання, у разі відсутності зауважень передати начальнику відділу акредитації органів з сертифікації для ознайомлення. Після ознайомлення начальника відділу, Звіт потрібно додати до справи ООВ. Якщо Звіт не відповідає вимогам даної методики відповідальний виконавець повинен повернути звіт аудиторі з спостереження для доопрацювання. Термін доопрацювання звіту не повинен перевищувати один тиждень.

4.11 Інформування ООВ про результати проведених робіт здійснюється шляхом надання копії Звіту, інформування може бути здійснено по факсу або електронною поштою.

Блок-схема процесу проведення спостереження за оцінюванням наведена в Додатку 1.

6. Матриця відповідальності

Етапи виконання робіт	Начальник відділу	Відповідальний виконавець відділу	Аудитор	Голова НААУ або його заступник
Етап 4.1				А
Етап 4.2	В			
Етап 4.3	В			А
Етап 4.4	К	В		
Етап 4.5	К	В		
Етап 4.6		В		
Етап 4.7		У	В	
Етап 4.8			В	
Етап 4.9			В	
Етап 4.10	А	К	В	
Етап 4.11		В		

Умовні позначення:

З – Затверджує

К – Контролює виконання та правильність виконання

В – Виконує етап робіт

А – Аналізує

У – Приймає участь

7 Відповідальний за функціонування процесу

Відповідальність за функціонування процесу несе начальник відповідного відділу.

8 Посилання

У методиці наведено посилання на такі документи:

М-08.08.06 «Система управління. Порядок роботи з договорами»

М-08.08.07 «Система управління. Формування складу групи аудиторів та інформування заявника»

Методика проведення спостереження			НААУ	
М-08.03.21				
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка	4
			Всього сторінок	8

Ф-08.03.53 "Лист звернення від ООВ"
Ф-08.00.05 "Склад групи для оцінювання ООВ"
Ф-08.03.01 "Звіт аудитора про проведення спостереження за оцінюванням"
Ф-08.00.25 «Рішення за результатами розгляду акта аналізу документів».

10 Розробник

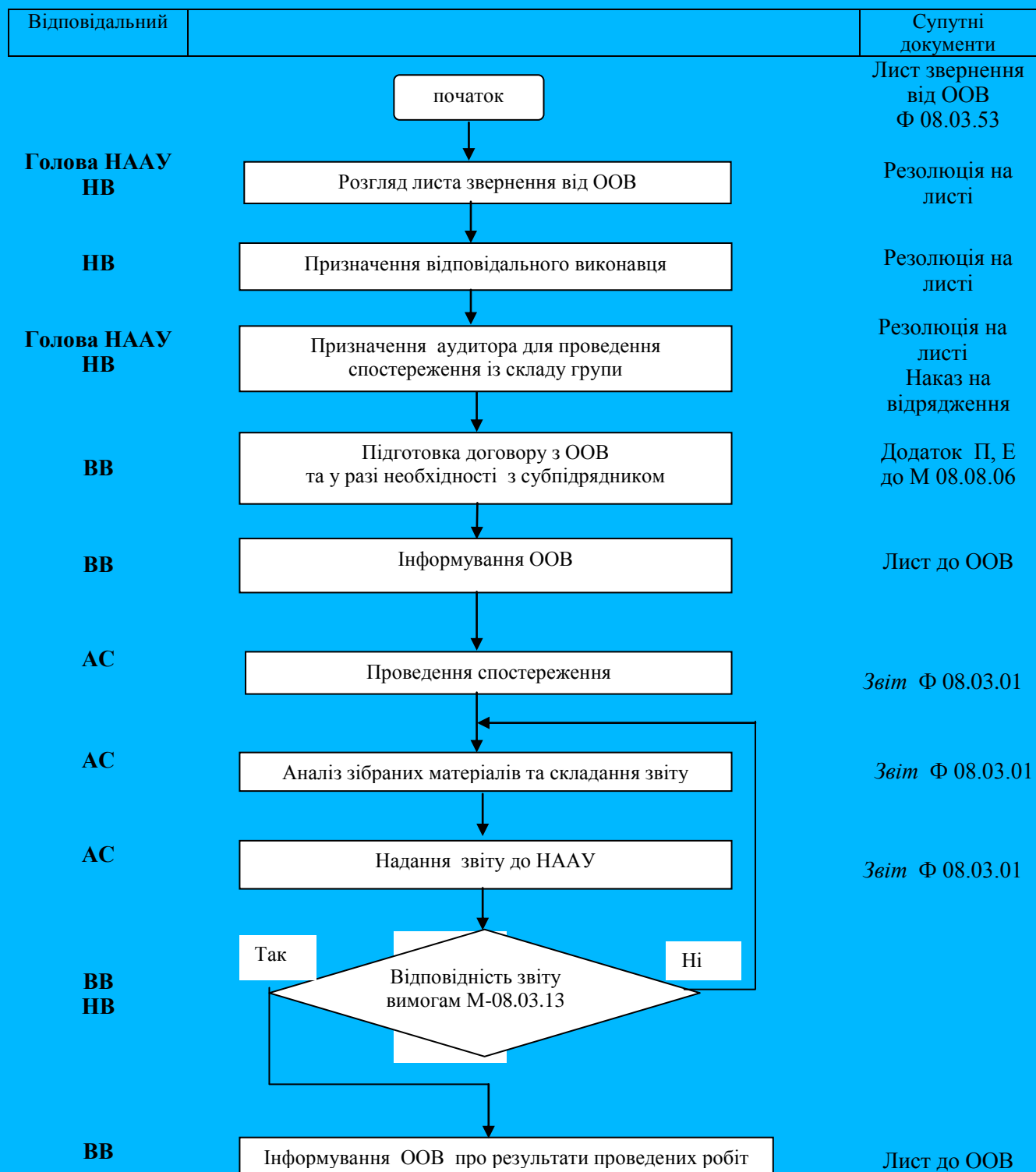
Начальник відділу

А.Чекалін

Методика проведення спостереження			НААУ
М-08.03.21			
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка 5
			Всього сторінок 8

БЛОК СХЕМА.

- НВ - Начальник відділу;
- ВВ - відповідальний виконавець;
- АС – аудитор, що виконує спостереження.

Методика проведення спостереження			НААУ	
М-08.03.21				
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка	6
			Всього сторінок	8

Визначення необхідності проведення спостереження за діяльністю органів з сертифікації систем менеджменту (управління) відповідно до заявлених напрямків галузей економіки та стандартів

№	Назва напрямку галузі економіки	Код КВЕД	Кластер	Стандарти		
				ISO 9001	ISO 14001	OHSAS 18001
1	Сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство та мисливство	A, B	C.1			
2	Добувна промисловість	C	C.1			
3	Харчова промисловість та виробництво тютюнових виробів	DA	C.5			
4	Текстильна промисловість та пошиття одягу	DB	C.3			
5	Виробництво шкіри та виробів із шкіри	DC	C.3			
6	Деревообробна промисловість	DD	C.3			
7 (частково)	Целюлозно-паперова промисловість	DE 21.1	C.5			
7 (частково)	Целюлозно-паперова промисловість	DE 21.2	C.3			
8	Видавнича справа	DE 22.1	C.3			
9	Поліграфічна діяльність та тиражування записів на магнітних носіях	DE 22.2 DE 22.3	C.3			
10	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	DF 23.1 DF 23.2	C.5			
11	Виробництво ядерного палива	DF 23.3	C.4			
12	Хімічна промисловість	DG	C.5			
13	Фармацевтична промисловість	DG крім 24.4	C.5			
14	Виробництво гумових та пластмасових виробів	DN	C.3			
15	Виробництво неметалевих мінеральних виробів	DI крім 26.5, 26.6	C.5			
16	Виробництво цементу та виробів з нього	DI 26.5, 26.6	C.5			
17	Металургія та оброблення металу	DJ	C.1 або C.3			
18	Машинобудування	DK	C.3			
19	Виробництво електричного та електронного устаткування	DL	C.3			
20	Суднобудування та морські споруди	DM 35.1	C.3			
21	Виробництво авіаційної та космічної техніки	DM 35.3	C.3			
22	Виробництво транспортних засобів (автомобілів, поїздів, велосипедів та інших)	DM 34, 35.2, 35.4, 35.5	C.3			
23	Інше виробництво, не віднесене до перелічених угруповань	DN 36	C.3			
24	Переробка вторинної сировини	DN 37	C.5			
25	Виробництво електроенергії	E 40.1	C.5			
26	Виробництво газу	E 40.2	C.5			
27	Виробництво води	E 41, 40.3	C.5			
28	Будівництво	F	C.3			
29	Оптова та роздрібна торгівля; послуги з ремонту	G	C.2			
30	Послуги готелів та ресторанів	H	C.2			
31	Послуги транспорту і зв'язку	I	C.2			

Методика проведення спостереження			НААУ
M-08.03.21			
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка 7
			Всього сторінок 8

32	Послуги з фінансового посередництва, послуги з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	J K 70, 71	C.2		
33	Послуги у сфері інформатизації	K 72	C.2		
34	Послуги з досліджень і розробок	K 73, 74.2	C.2		
35	Інші послуги	K 74 крім 74.2	C.2		
36	Послуги у сфері державного управління, оборони та обов'язкового соціального страхування	L	C.2		
37	Послуги у сфері освіти та виховання	M	C.2		
38	Послуги у сфері охорони здоров'я та з надання соціальної допомоги	N	C.2		
39	Інші соціальні послуги	O	C.2		
39 (частково)	Санітарні послуги, прибирання сміття та знищення відходів	O 90	C.5		

C.1	Первинна обробка
C.2	Послуги
C.3	Виробництво
C.4	Виробництво ядерного палива
C.5	Переробка
	Пріоритетні галузі для виконання спостереження в межах кластера

Методика проведення спостереження			НААУ
М-08.03.21			
Редакція 06 від 03.11.2010	Розробив: Чекалін А.В.	Перевірив: Красюк В.В.	Сторінка 8
			Всього сторінок 8